

Miguel Serrano a Ezra Pound

Autor: Miguel Serrano

Od sklonku 30. do poloviny let čtyřicátých i později na mě činila ohromný dojem osobnost amerického básníka **Ezry Pounda**. Viděl jsem v něm mnohé ze sebe samého. Za války se skutečně postavil vládě své země na stranu věci Německa a Itálie. Učinil jsem něco srovnatelného, když jsem vystoupil proti politice mého strýce Joaquina Fernández y Fernandez, ministra zahraničí (*chilského*) prezidenta Juana Antonia Riose, který se také přikláněl k Německu. Můj strýc přerušil styky s Osou – a já na dlouhá léta přerušil styky s ním.

Na rozdíl ode mě však velkého básníka jeho vlastní vláda uvěznila, nejprve do zvířecí klece v Pise, následně na 13 let do ústavu pro choromyslné ve Spojených státech, dlouho předtím, než tento postup začali k týrání politických disidentů užívat v Sovětském svazu. Mě nepostihlo nic horšího než pár let na komerční černé listině spojeneckých mocností, (tj. cizích zemí, nikoliv mé vlasti), což mi znemožnilo získat práci v Chile a hádám i zbytku světa. Byla to sice soukromá pohroma, ale nic co by se dalo srovnávat s osudy Ezry Pounda a **Knuta Hamsuna**, dalšího literárního velikána, norského laureáta Nobelovy ceny, který po válce pro svou podporu německého režimu také skončil v psychiatrické léčebně a byl mu zabaven veškerý movitý i nemovitý majetek.

Uplynula řádka let a já o Ezrovi Poundovi úplně přestal slýchat. Ano, doneslo se mi, že ho propustili, načež se obratem vrátil do Itálie. Prohlásil tehdy: „Opouštím Spojené státy, protože se z nich stal jeden obří blázin“... a usadil se v Benátkách.

Jednoho dne mi má sekretářka na vídeňském velvyslanectví podala výstřižek s Poundovou fotografií z Londýna, kde se zúčastnil pohřbu svého přítele **T. S. Eliotta**, autora básně „Pustá země“, na jejímž vzniku se Pound podílel. Stálo tam také, že Pound žije v Benátkách.

Rozhodl jsem ho vyhledat a vydal se do onoho překrásného města na Jadranu. Ubytoval jsem ve známém benátském *pensionu*, který mi byl už dříve doporučen italským vyslancem v Indii, hrabětem Iustim di Giardinem, krom jiného také majitelem proslulých veronských zahrad nesoucích jeho jméno. I s rodinou bydleli v Onara di Tombolo. Vyslancem se počítal mezi velké obdivovatele básnictví a z paměti citoval **Pabla Neruda** v italštině.

Doporučený pension se jmenoval „A la Salute da Cici“ v části města za katedrálou Salute, poblíž přístaviště a manufaktur, v nichž vznikalo proslulé benátské sklo. Chodili tam jen

místní, a tak vám pouhé vyslovení názvu pensionu v očích gondoliérů a řidičů „vaporett“ zajistilo jisté uznání. Poundův dům na Via Querini stál v podstatě hned vedle pensionu „Cici“. Vlastník mi dal jeho adresu se slovy: „Ano, Ezra Pound nikoho nepřijímá.“

Přesto jsem se pokusil, ovšem bez úspěchu.

Tehdejší události jsem tehdy celkem pečlivě popsal v článku pro *El Mercurio*, a proto nevidím důvod se zde opakovat, když navíc případné zájemce mohu odkázat na nakladatelstvím Editorial Universitaria vydaný sborník *Ezra Pound: Homenaje desde Chile* autorů Armanda Uribeho Arcea a Armanda Roy Viala.

Setkání s Ezrou Poundem nepřímě nakonec zařídil až přátelsky nápomocný majitel *pensionu*, když mi poradil, abych se na zpáteční cestě do Terstu zastavil v Udine. Měl jsem se tam setkat s jistým panem [Gianfranco] Ivancichem, potomkem italské šlechtické rodiny, který žil v rodinném paláci, postaveném stejným architektem jako katedrála Salute. Za války se také stal terčem náletů. Ivancich byl jako mladík patronem a přítelem Hemingwayovi, který mu zanechal nevydané rukopisy. Byl také patronem a ochráncem Ezry Pounda a krom toho maloval. Okamžitě vytočil básníkův dům a já se ještě ten večer vydal zpět do Benátek, protože Ezra Pound mě následující den pozval na čaj.

Nás rozhovor jsem rozebral ve dvojici článků „Tichý výkřik“ a „Nebeská znamení v počtě Ezrovi Poundovi“. Oba otiskly *El Mercurio* ze Santiaga i *La Prensa* v Buenos Aires. Zde se tedy zaměřím jen na neobyčejný aspekt setkání našeho setkání, který jsme zaznamenali oba dva, já i Ezra Pound.

Básník setrval v úplném tichu, nemluvil. Vlastně neřekl jediné slovo, všechno mluvení jsem obstaral sám, více než půl hodiny. Dokonce jsem mu odrecitoval báseň Hermanna Hesseho. Mluvil jsem o válce, katarech nebo básni Bertranda de Born „Chvála válce“. Vůbec nic, ticho zůstávalo neporušené.

Náhle mnou projelo vnuknutí: vzpomněl jsem si na své dětství na chilském venkově, kdy mé „já“ zatím neexistovalo a já se vznášel nad sebou, ve „splynutí“ s „andělem strážným“, který na mě shlížel seshora, a vybavilo se mi rčení: „Druhé dětství starce“. Ezra Pound totiž „opustil“ svou osobu a navrátil se ke svému „strážnému andělovi“. Proto jsem se dopustil chyby, když jsem chtěl mluvit s „ním“, tady dole. Promluvil jsem tedy přímo k jeho „andělovi“ tam nahoře – a on mi odpověděl.

Nikdy nezapomenu, co mi řekl. Byla to proroctví, jako ta z Fatimy, která mi dodala síly **neochvějně setrvat „ve starých snech, aby náš svět neztratil všechnu naději...“**

To já byl hlavním hybatelem záměru vztyčit jediný pomník ve vzpomínce na Ezru Pounda na světě, ve španělském městečku Medinaceli. Ohromný kus kamene přitáhli z kantabrijských hor zdejší vesničané na mezcích a vesnický kovář na něj v bronz vyvedl dotaz Ezry Pounda španělskému novináři Eugeniu Montesovi, který ho navštívil v Benátkách: „Ještě v Medinaceli kokrhají Cidovi kohouti?“

Na odhalení pomníku jsem přijel v doprovodu Ivanciche, překrásné Olgy Rudgeové, věrné Poundovy přítelkyně. Můj prvorozený syn tam byl také. Promluvil jsem přiškrčeným hlasem, takřka neslyšně, zaplaven silnými kamarádskými emocemi. Snad jsem na jeho památku měl promluvit hlasem ticha, oním „tichým výkřikem“. Tak lze totiž nejlépe oslovit onoho Anděla, který ho už před takovou dobou přijal.

Zdroj: Miguel Serrano: *Ezra Pound & the Angel*. Do angličtiny přeložil Greg Johnson.